

CONTRAAMIRALUL EMANOIL KOSLINSKI – LEADERSHIP VIZIONAR: PRIMII ANI ÎN FRUNTEA MARINEI MILITARE

*Comandor drd. Marius-Laurențiu ROHART**

Prin Înaltul Decret nr. 1587 din 31 martie 1901, Marina a primit o organizare diferită față de cea stabilită prin legea de organizare din 1898. Astfel, cele două mari unități tactice, Divizia de Mare și Divizia de Dunăre, care prin lege erau considerate comandamente, au fost reduse la statutul de corp de trupă. Schimbarea apărută la începutul anului 1901 reducea rolul diviziilor, punându-le pe picior de egalitate cu alte unități de marină mai puțin importante, precum Depozitul Echipajelor, ori Arsenalul Marinei.¹ Chiar în ziua în care viceamiralul Ioan Murgescu era trecut în rezervă și comandorul Emanoil Koslinski era numit noul comandant al Marinei, a fost emis un nou act normativ – *Regulamentul pentru punerea în aplicare a legii de organizare a marinei militare*². Regulamentul confirma diminuarea importanței celor două divizii, prin faptul că atribuțiile administrative ale comandanților diviziilor Marinei erau similare celor ale „comandanților corpurilor de trupă”, înțelegându-se aici unități mai mici decât nivelul de brigadă.³ Corpurile de trupă, spre deosebire de comandamente, nu dispuneau de servicii administrative, rolul acesta revenind comandantului, sprijinit de o comisie de aprovizionare (ajutorul comandantului și alți doi ofițeri). Deși diviziile de Mare și de Dunăre aveau în organigramă servicii administrative, ele au fost reduse, la rândul lor, la nivelul de batalion. Începutul „mandatului” comandorului Emanoil Koslinski în fruntea Marinei a fost, așadar, marcat de o veritabilă lovitură pentru eficiența actului de instrucție, deoarece comandanții de divizii transformate în corpuri de trupă au fost absorbiți în mare parte de sarcini administrative și au fost obligați să efectueze dese inspecții la numeroasele unități împrăștiate pe litoralurile fluvial și maritim. Rămânea foarte puțin timp pentru activitatea de pregătire de luptă a marilor unități pe care le comandau.

În afara prevederilor privind administrarea unităților, regulamentul creștea numărul corpurilor care formau Marina Militară, de la cinci la șase.

* Director al Muzeului Național al Marinei Române, Constanța.

¹ *Documentar cu date și evenimente din istoricul Marinei Militare (perioada 1843-1944)*, în continuare *Documentar cu date și evenimente*, vol. I, în Fondul documentar al Muzeului Național al Marinei Române, p. 24.

² C. Hamangiu, *Codul general al României, II Legi uzuale 1861-1903*, București, Editura Librăriei Leon Alcalay, 1903, p. 4548.

³ *Ibidem*, p. 4288.

Prin legea specială a Marinei din anul 1898, se stabilise că ea era compusă din Divizia de Mare, Divizia de Dunăre, Arsenalul Marinei, Depozitul de muniții și torpile și Atelierul de îmbrăcăminte, dintre care toate în afara primei erau dislocate la Galați.⁴ Trei ani mai târziu, în 1901, din subordinea Diviziei de Dunăre a fost extras Depozitul Echipajelor, care a devenit corp separat.

Pentru România de la începutul secolului al XX-lea frontiera de apă, fie că vorbim despre cea maritimă, fie de cea fluvială, reprezenta o provocare importantă, dacă luăm în considerare numai dimensiunea ei, de peste 1.000 km.⁵ La fel ca în cazul perioadei precedente, și în noul deceniu factorii de decizie ai Marinei conștientizau că misiunea principală rămânea apărarea hotarului fluvial și maritim al țării, în cooperare cu celelalte categorii de forțe.

După trei „mandate” în fruntea Marinei Militare, pe parcursul a jumătate de secol, contraamiralul Ioan Murgescu, a trecut în rezervă, prin Înaltul Decret nr. 1.019, din 5 martie 1901.⁶ Primii ani ai secolului al XX-lea au fost, așadar, marcați de preluarea comenzii de către comandorul, la acea dată, Emanoil Koslinski, fostul comandant al Diviziei de Mare, care a fost numit comandant al Marinei Militare. Divizia de la Marea Neagră a fost preluată de către comandorul Eustațiu Sebastian. De altfel, pentru un corp restrâns din punct de vedere numeric, precum Marina Militară, trecerea în rezervă a ocupantului funcției din vârful ierarhiei a dus aproape mereu la o serie de schimbări de comandanți, atât în cazul marilor unități, cât și în administrația centrală, la București. Astfel, în 1901, ambii comandanți, ai Diviziei de Dunăre și de Mare, au trecut la Inspectoratul General al Navigației și Porturilor, respectiv la comanda Marinei. Pe funcții importante au fost promovați ofițeri tineri, cu mari perspective, precum căpitanul comandor Nicolae Barbieri, la Divizia de Dunăre, locotenentul comandor Constantin Bălescu la comanda crucișătorului „Elisabeta”. În cadrul Direcției Marinei, alături de locotenentul comandor Dimitrie Poenaru, noul comandant al Marinei a beneficiat de contribuția șefului Biroului I, căpitanul Vasile Scodrea.⁷

⁴Idem, *Codul General al României*, vol. III, *Legi uzuale 1861-1903 – continuare – 1894-1903*, București, Editura Leon Alcalay, 1903, p. 3921.

⁵*Istoria Militară a Poporului Român. Vol. V, Evoluția organismului militar românesc de la cucerirea independenței de stat până la înfăptuirea Marii Uniri din 1918. România în anii Primului Război Mondial*, București, Editura Militară, 1988, p. 97.

⁶*Monitorul Oastei*, nr. 12, 12 martie 1901, p. 163.

⁷*Anuarul Oficial al Armatei Române pe anul 1901*, București, Institutul de Arte Grafice „Carol Cobl”, p. 17.

Experiența și entuziasmul principalilor subordonați erau necesare, cu atât mai mult cu cât Marina, ca și alte arme de altfel, a avut în anul 1901 un buget redus semnificativ. Dacă în anul 1900 bugetul întregii arme a fost de 1.539.568 lei, un an mai târziu el a fost scăzut la 1.185.245 lei⁸. Cea mai mare reducere a fost efectuată la capitolul bugetar 42, adică cheltuieli cu instrucția și dotarea principalelor mari unități din subordinea Comandamentului Marinei, cele două divizii, de la Mare și de la Dunăre. De la un buget de peste 940.000 lei, diviziilor nu li s-au alocat în 1901 decât 757.187 lei.⁹

Dacă luăm în considerare că Marina a pierdut în doar un an și 12 ofițeri, adică 10% din totalul acestei categorii, puteam aprecia că ea pășea în noul secol cu posibilități restrânse de a-și îndeplini misiunea de pregătire a efectivelor.

O altă diminuare a importanței Marinei Militare a survenit odată cu Înaltul Decret nr. 2.025, din 16 mai 1901, când s-a decis modificarea articolului 19 al regulamentului asupra inspecțiilor generale, în sensul că ofițerii de marină detașați la Inspectoratul Navigației și Porturilor nu au mai fost inspectați de către Inspectorul/Comandatul Marinei, ci de către Inspectorul Navigației și Porturilor¹⁰. Deși era o măsură cu efecte limitate, este sugestiv pentru scăderea importanței acordate Marinei faptul că un fost corp subordonat a dobândit drepturi de verificare asupra unor ofițeri de marină. Primul an de comandă al Marinei pentru comandorul Koslinski a oferit și prilejuri mai plăcute, cel puțin în ceea ce privește reprezentarea externă a țării. Pe 2 iulie Constanța a fost vizitată de escadra rusă de instrucție din Marea Neagră, în frunte cu crucișătorul „Rostislav”, pe care se afla ambarcat Marele Duce Alexandru Mihailovici, cumnatul țarului Nicolae al II-lea. La festivități au participat oficialități importante de la București, dar și principele Ferdinand. Pe parcursul câtorva zile au fost făcute schimburi de vizite și au fost inspectate o parte a facilităților Marinei, de la Constanța.¹¹ Totodată, Pe 7 august 1901, crucișătorul „Elisabeta” și bricul „Mircea” au executat un marș pentru cunoașterea coastei Asiei și a Bosforului, misiuni prevăzute în program.

La sfârșitul aceleiași luni a avut loc o altă vizită oficială, tot a unei escadre ruse, formată din cuirasatele „Sinope”¹² și „Dvienadszat

⁸Monitorul Oastei, nr. 17, 12 aprilie 1901, p. 355.

⁹Ibidem, p. 352.

¹⁰Ibidem, p. 221.

¹¹Documente privind Istoria Marinei Militare Române în perioada 1860-1909, f. 21.

¹²Cuirasat al Flotei Mării Negre, lansat la apă în anul 1890. A fost înarmată cu 6 tunuri de 305 mm, 7 piese de 152, 8 piese de 47 mm tip revolver, 4 tunuri tip revolver de 37 mm și 7

Apostolov”¹³, „Georgi Pobedonosev”¹⁴, un distrugător, canoniera „Donev”¹⁵ și avizoul minier „Dunay”, care putea transporta 350 de mine¹⁶. Comandorul Koslinski a vizitat puternica formațiune de nave ruse, mai ales cea mai importantă dintre ele, „Sinope”, participând la serviciul religios la bordul ei, pe 22 iulie. Aceste vizite ale unor escadre străine reprezentau prilejuri rare pentru a schimba informații și pentru a face schimb de experiențe cu marinarii străini. În cazul vizitei navelor rusești din 1901, ea a fost motivată de dorința Rusiei de a se afirma ca o putere navală semnificativă în rândul Marilor Puteri și chiar de a-și anunța hegemonia în Marea Neagră.¹⁷ Dezvoltarea flotei Mării Negre a Rusiei nu era străină comandantului Marinei, comandorul Koslinski desăvârșindu-și studiile la academia navală de la Kronstadt.¹⁸ Perioada de la începutul secolului al XX-lea a reprezentat o etapă semnificativă pentru flota rusă de la Marea Neagră, așa cum remarcă și comandantul Marinei Române. Izolată de celelalte mase de apă, flota Mării Negre avea o existență separată. Într-adevăr, în decada ce a urmat marii înfrângeri din 1905, din Orientul Îndepărtat, în ciuda unor progrese tehnologice vizibile, Rusia nu dispunea de o economie suficient de puternică pentru a-și întări flota de la Marea Neagră.¹⁹

În ceea ce privește realizările legate de instrucție, sub conducerea comandorului Koslinski s-au realizat o serie de exerciții și trageri cu torpile în vara anului 1901, printre primele astfel de lansări ale noilor tipuri de arme sub apă în Marina Română, de pe crucișătorul „Elisabeta”. Conform regulamentului inspecțiilor militare din anul 1899, comandantul Marinei a inspectat unitățile Diviziei de Mare în luna ianuarie, dând dispozițiile care se impuneau. Campania de instrucție din Marea Neagră a continuat cu o recunoaștere efectuată de bricul „Mircea” în zona de coastă a Turciei și în Bosfor.²⁰

tuburi lans-torpilă de 356 mm. Robert Gardiner (coord.), *All the World's Fighting Ships 1860-1905*, New York, Mayflower Books, 1979, p. 180.

¹³ *Ibidem*. Cuirasat mai mic, cu 4 tunuri de 305 mm, 4 tunuri de 152, 12 tunuri de 47, 14 de 37 mm și 6 tuburi lans-torpilă.

¹⁴ Navă soră a lui „Sinope”.

¹⁵ Canonieră din clasa „Kubaneț”, de peste 1.200 tone, cu 2 tunuri de 55 mm, 1 tun de 47 și 6 de 37 mm tip revolver. De asemenea, era dotată cu 2 tuburi lans-torpilă.

¹⁶ http://www.navy.mil/navypedia.org/ships/russia/ru_ms_bug.htm, accesat pe 2.11.2020.

¹⁷ Constantin Mohanu, *Jean Bart (Eugeniu Botez). Viața și opera*, București, Editura „Biblioteca Bucureștilor”, 2001, p. 84.

¹⁸ Marian Moșneagu, *Amiralii României*, Constanța, Ex Ponto, 2017, p. 280.

¹⁹ J. N. Westwood, *Russian Naval Construction 1905-45*, Londra, Palgrave, 1994, p. 2.

²⁰ Nicolae C. Petrescu, *Cu tricolorul la catarg. Comandanți de Marină în Războiul pentru Întregirea României*, Pitești, Editura Europroduct, p. 15.

Anul 1902 a venit cu modificări la nivel înalt în ceea ce privește principalele unități ale Marinei Militare. La Divizia de Mare a fost numit căpitanul comandor Eustațiu Sebastian, iar Direcția Marinei din minister a fost preluată de către căpitanul comandor Constantin Bălescu. Fostul director, locotenentul comandor Dimitrie Poenaru, a trecut la Inspectoratul Navigației și Porturilor, în funcția de căpitan de port la Galați. Bastimente importante, precum crucișătorul „Elisabeta”, bricul „Mircea” și nava „România”, au avut în 1902 comandați noi – locotenentul comandor Ion Spiropol, locotenent comandorul Nicolae Negrescu, respectiv căpitanul Vasile Toescu.²¹

Pe linie organizatorică, alocarea bugetară pentru Marină a crescut sensibil, ajungând în 1902 la 1.281.883 lei, în condițiile în care efectivele au fost sensibil egale cu cele din anul precedent.²² Eforturile conducerii Marinei pentru evidențierea armeei în cadrul Armatei în general au continuat, totuși, concretizându-se prin desemnarea unui patron al ei. Astfel, prin Înaltul Decret nr. 1793 din 18 mai 1902, a fost aleasă ziua de 15 august (Adormirea Maicii Domnului) ca „patron al Marinei Militare”.²³ Serbarea oficială a avut loc la bordul crucișătorului „Elisabeta”, unde au fost prezenți ofițerii Diviziei de Mare, în frunte cu comandantul Marinei

Totodată, în august 1902, a intrat în vigoare regulamentul structurii de învățământ a Marinei Militare, „Școalele Marinei Militare”. Corpul era format din Școala de Aplicație a Marinei, care înlocuise Școala de Aplicație a Sublocotenenților de Marină, și care avea ca scop asigurarea pregătirii teoretice și practice a tinerilor ofițeri de marină ce nu urmaseră cursurile unei școli navale. Cum la vremea respectivă în Marina Militară Română nu exista vreo instituție de învățământ superior de specific, Școala de Aplicație pregătea pe aproape toți ofițerii cu grade inferioare, cu excepțiile notabile ale celor trimiși la studii peste hotare. Ca și în cazul altor instituții de învățământ militar și nu numai, școala implica cunoștințe teoretice și aplicații speciale, necesare ofițerilor de marină. Dintre cursurile care se predau pe parcursul a doi ani se evidențiau „manevrele vaselor: tactica și strategia navală”, „artileria de marină; tragerile la bord; bateriile de coastă”, ori „dreptul internațional și regulamentele marinei”.²⁴

Anul școlar se împărțea în lunile de curs (noiembrie-februarie) și partea practică (vizite și inspecții la corpuri, garnizoane etc. de interes

²¹ *Monitorul Oastei*, no. 19, 8 aprilie 1902, p. 327.

²² *Ibidem*, no. 18, 5 aprilie 1902, p. 313.

²³ *Ibidem*, no. 26, 27 mai 1902, p. 503.

²⁴ *Ibidem*, no. 36, 5 august 1902, p. 668.

pentru Marină și campania practică), care se derula între 21 aprilie și 1 noiembrie.

Pentru Școala de Aplicație conducerea Marinei a decis în urma unei analize aprofundate, aprobată și de Comitetul Consultativ, că fostul regulament, care a intrat în vigoare la momentul înființării școlii, în 1896, avea unele lacune, mai ales în ceea ce privește examenele și promovările elevilor-studenți.²⁵

Cea de-a doua instituție de învățământ care făcea parte din „Școalele de Marină” era Școala de Marină de sub-mecanici și sub-maeștri militari, care avea ca misiune pregătirea subofițerilor în diferite specialități, mecanici sau combatanți, dar și a meseriașilor de care avea nevoie Marina Militară.²⁶

În cazul acestei școli, Comandantul Marinei și ceilalți ofițeri cu rang superior din Comitetul Consultativ al armeei au considerat că schimbările care se impuneau erau mult mai urgente decât cele pentru școala de aplicație a ofițerilor. Cea mai semnificativă carență a fost identificată în durata redusă a școlii de subofițeri, de doar doi ani. Noul regulament din 1902 îl creștea la trei ani, o perioadă considerată minimă pentru asimilarea de noi cunoștințe teoretice, care să poată fi aplicate apoi în etapele de practică la nave. Mai mult, Marina Militară necesita oameni pregătiți într-o multitudine de specialități, ca să nu mai vorbim și despre rolul școlilor de a instrui subofițeri și specialiști și pentru marina comercială. Scopul declarat al conducerii Marinei era ca ea să nu mai fie obligată să apeleze la angajarea specialiștilor din rândul civililor, ci să poată să și-i pregătească în propriile instituții de învățământ.²⁷

Tot în 1902, comandantul Marinei, comandorul Koslinski, a emis un ordin prin care toți comandanții de nave trebuiau să rămână pe funcția lor cel puțin doi ani, o decizie prin care se dorea coagularea echipajelor, întărirea spiritului de corp în Marina și crearea unei continuități la comandă, care să favorizeze procesul de instrucție.²⁸

În ceea ce privește campania de instrucție, la finalul perioadei de cursuri teoretice din aprilie, Școala de Aplicație a executat o excursie de studii pentru vizitarea fortificațiilor din zona Galați-Barboși, la Arsenalul Armatei și la alte structuri militare. Bricul „Mircea” a navigat din nou în Marea Neagră, sub comanda locotenent comandorului Negrescu, vizitând porturile turcești Trebizonda și Sinope. La rândul ei, „Elisabeta” a avut un

²⁵*Ibidem*, p. 681.

²⁶*Ibidem*, p. 674.

²⁷*Ibidem*, p. 681.

²⁸Mariana Păvăloiu, Marian Sârbu, *Forțele Navale Române – 150 de ani de istorie modernă*, București, Editura CTEA, 2010, p. 103.

an plin de activități, începând cu o misiune de instruire a elevilor Școlii de Război, pe care i-a transportat pe Insula Șerpilor la mijlocul lunii iulie.²⁹ După realizarea, în luna august, a unor exerciții și manevre pe Dunăre, navele Diviziei de Dunăre au sosit la Constanța pe 27 septembrie, unde s-au unit cu cele ale Diviziei de Mare. Astfel unite într-o formațiune unică, navele Marinei au executat alte manevre, sub comanda comandorului Koslinski.³⁰

În perioada septembrie-octombrie, crucișătorul „Elisabeta” a primit misiunea de a răspunde vizitei escadrei ruse, din anul anterior. Nava românească a ajuns la Sevastopol, unde ofițerii cu grad superior ambarcați, comandorul Koslinski, căpitan comandorul Eustațiu Sebastian și locotenent comandorul Spiropol, au fost decorați de către autoritățile ruse. A fost un prilej festiv, cu ocazia căruia comandorul Koslinski a primit un dar important, o cupă valoroasă, în semn de prețuire din partea țarului Nicolae al II-lea.³¹

Următoarea misiune a navei a fost la Sulina, pe 3 octombrie, unde a participat la inaugurarea unui nou canal construit de Comisia Europeană a Dunării

Un an mai târziu, în 1903, au fost armate toate navele Diviziei de Mare și ale Diviziei de Dunăre, cu excepția a trei torpiloare, dintre care două, „Năluca” și „Sborul”, se aflau în Arsenal pentru reparații curente. Per total, programul de instrucție a fost îndeplinit cu rezultate superioare anilor precedenți, mai ales datorită atenției sporite acordate de către Comandamentul Marinei părții practice. A continuat practica voiajelor de instrucție cu navele-școală și în 1903, „Mircea” navigând în Mediterana cu tinerii elevi ofițeri. Sub comanda locotenent comandorului Negrescu, „Mircea” a trecut prin Bosfor în luna iulie, iar în perioada următoare a vizitat Atena, Suda, Alexandria, Rhodos și Smirna, precum și altele.³²

Campania de instrucție din 1903 s-a derulat prin armarea crucișătorului „Elisabeta”, a canonierei „Grivița” și a șalupei torpiloare „Rahova”, care au executat misiuni de instrucție în Marea Neagră. De altfel, manevrele navale anuale, de la Sulina, au confirmat pregătirea din ce în ce mai bună a cadrelor și a trupei, dar s-au identificat și unele carențe, comandorul Koslinski ordonând ca pe viitor să se prevadă mai mult timp pentru pregătirea și executarea barajelor de mine și lansărilor de torpile.

²⁹ *Documente privind Istoria Marinei Militare Române în perioada 1860-1909*, f. 46.

³⁰ Mariana Păvăloiu, Marian Sârbu, *op. cit.*, p. 104.

³¹ *Ibidem*.

³² Nicolae C. Petrescu, *op. cit.*, p. 15.

Ordinul arată atenția sporită pe care conducerea Marinei o acorda noilor tipuri de armament modern.

Exercițiile comune ale celor două divizii, la Sulina, au început pe 19 septembrie, sub comanda comandorului Koslinski. Ele sunt sugestive pentru nivelul de integrare al tuturor forțelor de apărare de coastă și merită o detaliere.

Nava amiral pentru toate exercițiile, care s-au derulat de-a lungul mai multor zile, a fost „Elisabeta”, la bordul căreia se găsea comandantul Marinei. Navele au fost împărțite în trei diviziuni: I. „Elisabeta”, canoniera „Grivița” și torpilor „Sborul”, II. „Mircea”, canoniera „Fulgerul” și puitorul de mine fluvial „Alexandru cel Bun” și III. „Bistrița”, „Oltul” și „Siretul”, toate canoniere. Primele zile au fost alocate bunei cunoașteri a zonei, navele navigând în zona Sf. Gheorghe, Insula Șerpilor și Stari Stambul. A urmat o simulare a unei lupte între navele Diviziei de Mare cu cele ale Diviziei de Dunăre. Apogeul manevrelor a avut loc pe între 25 și 27 septembrie, când navele au executat o blocare a portului Sulina, cu „Sborul” încercând să rupă linia de blocare. Pe 27 diviziunea compusă din „Elisabeta” și „Grivița” a jucat rolul unei formațiuni inamice, care bombardează Sulina din larg, încercând să anihileze bateriile de coastă din zonă împreună cu mai multe canoniere. Forțele de apărare au ripostat, urmând o debarcare a infanteriei inamice, cu scopul de a izola pozițiile defensive de la sud de oraș. Operația a arătat că în condiții meteo potrivnice, cu vânturi puternice și marea agitată, desantul este foarte dificil de realizat și având nevoie de o perioadă lungă pentru a se desfășura, ceea ce a dat timp apărătorilor să se organizeze.³³

Cu ocazia lansărilor din 1903, s-au executat trageri reale cu torpile automobile, dar și cu școndru, la Insula Șerpilor, trageri care au oferit prilejul ofițerilor de la ambele divizii să participe la exerciții cu muniție de război. În luna august au avut loc mai multe lansări de pe un torpilor, la o distanță de 500 metri, cu o imersiune de 1.5 metri și cu rezultate foarte bune.³⁴

Tot la capitolul pregătire de război, în anul 1903, s-a organizat voiajul, așa cum era denumit în documentele oficiale ale vremii, adică ceea ce ulterior va fi cunoscut drept călătoria de stat major a Comandamentului Marinei. În 1903 ea s-a derulat pe Prut, până la Brânceni, dar și pe Dunăre, până la Caraș-Severin. Din punct de vedere tactic, călătoria oferea avantaje remarcabile. Pe de-o parte, au putut fi analizate resursele de care avea nevoie o escadră care acționează pe Dunăre și au putut fi identificate cele

³³ *Documentar cu date și evenimente*, p. 45.

³⁴ Nicolae C. Petrescu, *op. cit.*, p. 54.

mai propice locuri pentru adăpostirea navelor și chiar pentru iernatul lor, în condițiile în care fluviul nu mai corespundea hărților existente. Totodată, s-au analizat diferite ipoteze de luptă cu un inamic, o experiență importantă pentru viitoarele operații pe fluviu din deceniul următor.³⁵

Una dintre cele mai importante atribuții ale Comandantului/Inspector al Marinei era tocmai aceea de a inspecta marile unități și unitățile aflate în subordinea sa. În 1903 au fost vizate ambele divizii. La Mare concluziile inspecției comandorului Koslinski au fost gândite ca cel mai bun prilej pentru a atrage atenția factorilor politici de decizie de la București asupra dimensiunii extrem de mici a parcului de nave, mai ales în cazul Diviziei de Mare. De aceea, în urma inspecțiilor, s-a solicitat Ministerului de Război să se achiziționeze tunuri noi pentru artileria principală a crucișătorului „Elisabeta”³⁶, repararea căldărilor ei și, totodată, includerea bricului „Mircea” într-un program amplu de reparații capitale, mai ales în ceea ce privește puntea navei.

Pentru Divizia de Dunăre recomandările au fost mai ample, lucru firesc dacă luăm în calcul călătoria de stat major de pe fluviu. La începutul noului secol, în ciuda alianței defensive cu Austro-Ungaria și Germania, devenea din ce în ce mai clar că România se va îndrepta către o înțelegere cu Antanta. Potențialii inamici navali erau situați, în această ipoteză, pe Dunăre, unde monarhia duală se pregătea să implementeze un program amplu de înzestrare. Este explicabilă, deci, atenția deosebită pe care factorii de conducere ai Marinei Militare Române și, mai ales, comandorul Koslinski, o acordau forțelor navale fluviale.

Pentru început, s-a decis accelerarea dotării navelor existente cu capacități de lansare a torpilor. Pentru șalupele torpiloare tip „Vedea” acest lucru nu era posibil, însă s-a reușit instalarea școndrilor port-torpilă pentru toate cele patru nave din clasă. De asemenea, comandorul Koslinski a insistat pentru întărirea formațiunilor de apărare de coastă la fluviu, prin crearea de stații de lansare a torpilor autonome, o decizie care a avut apoi efecte pe termen lung, astfel de structuri existând până în timpul Primului Război Mondial. De altfel, pe 31 august s-a executat o tragere demonstrativă asupra a două ceamuri ancorate cu o torpilă automobilă având con de război. Aceleași ținte au fost apoi supuse unui atac cu torpile cu școndu, ambele operațiuni fiind realizate cu succes.

Mobilizarea și pregătirea stocurilor pentru război au fost verificate și s-a ordonat înființarea unui depozit de materiale de război în cadrul Arsenalului Marinei, de unde navele puteau fi aprovizionate pe timpul

³⁵ *Documentar cu date și evenimente*, p. 39.

³⁶ Nava era echipată cu 4 piese „Krupp”, de 150 mm.

mobilizării sau în primele faze ale campaniei. Nu în ultimul rând, s-au făcut primele demersuri pentru realizarea unor contacte cu Serviciul Maritim Român și Navigația Fluvială Română, pentru a se stabili o listă de nave ce urmau să fie utilizate de Marina Militară la mobilizare.³⁷

La Dunăre s-a acordat o atenție tot mai mare tragerilor cu torpile, realizându-se lansări cu torpile de război de diferite sisteme. Rezultatele au fost multumitoare, principala concluzie trasă fiind că armele sub apă pot avea succese reale și la fluviu. Un corp al Diviziei de Dunăre care a căpătat o importanță deosebită a fost Depozitul Echipajelor. La vremea respectivă, unitatea pregătea recruții în prima etapă, cea a deprinderilor de bază, a instrucției de infanterie etc., înainte să verse recruții corpurilor cu nave.

Anul 1903 a consemnat o continuare a accentului pe partea practică, în ceea ce privește instrucția marinarilor. După terminarea anului școlar, în luna aprilie, „Mircea” a executat exerciții de vele, conform programului de instrucție. Totodată, la Capul Midia și la Mangalia s-au executat trageri cu armamentul de infanterie din dotare. În iunie s-au accelerat ieșirile pe mare, iar noutatea din acel an a constat în mai multe exerciții de debarcare, care au avut loc la Mamaia și în punctul Lasmahale, pe coasta Dobrogei. Cooperarea cu forțele de uscat a fost și ea bifată, prin voiajul de instrucție organizat de „Elisabeta”, pentru elevii Școlii de Război, la Mangalia și apoi Sulina. Pe drum comandantul navei a ținut o conferință despre apărarea coastelor. Voiajul a continuat apoi către Galați, obținându-se informații prețioase despre pozițiile de-a lungul Dunării, la Tulcea, Isaccea, Tiglina etc., lucrări la care a participat la Galați și șeful de stat major al Marinei, căpitanul comandor Constantin Mănescu.³⁸

Pe plan organizatoric, la intervenția Comandamentului Marinei prin direcția din Minister, s-a obținut concursul Marelui Stat Major în vederea rezolvării unei probleme care afecta recrutarea efectivelor pentru Marină. În ultimii ani au fost primiți recruți din zone în afara celor de la malul Dunării, sau din Dobrogea, încălcându-se prevederile legii de recrutare, care specifica faptul că la Marina urmau să fie alocați recruți familiarizați cu lucrul pe apă: pescari, luntrași etc. Prin ordinul 4.948 al Ministrului de Război, s-au dat indicații clare corpurilor de armată din fiecare regiune, ce aveau în subordine organele de recrutare, să se respecte prevederile legale.³⁹

³⁷ *Documentar cu date și evenimente*, p. 39.

³⁸ *Documentar cu date și evenimente*, p. 45.

³⁹ *Monitorul Oastei*, no. 13, 10 martie 1903, pp. 206-207.

***REAR ADMIRAL EMANOIL KOSLINSKI – VISIONARY
LEADERSHIP. HIS FIRST YEARS AS COMMANDER-IN-CHIEF OF
THE NAVY***

-abstract-

Key words: Navy, Koslinski, leadership, naval power, strategy.

The Romanian Navy was experiencing a period of decline at the start of the Twentieth century, with underwhelming financial support from the government and with limited prospects of expansion. Its new commander-in-chief, rear admiral Emanoil Koslinski managed to turn things around and set it on a new course of development. This paper emphasizes its merits as a sort of revolutionary Commander-in-Chief. His biggest achievement was the expansion of the Navy's River Division, that proved to be the key for the campaigns of World War I.